

СТАНОВИЩЕ

от д-р Аксентия Замфирова, доцент в Пловдивския университет „П.Хилендарски”, катедра „Икономически науки”, член на научно жури (заповед №.РД 38-166 от 06.03.2018 г)

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на тема: „Фактори за ефективност на митническия контрол върху трафика на стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост /фалшифицирани и пиратски стоки/”

Докторант: Цветан Стефанов Мадански, свободен докторант по професионално направление 3.8. Икономика /Политическа икономия/ в СУ „Св. Климент Охридски”, Стопански факултет

I. Обща оценка на процедурата и на докторанта

Документите, представени по процедурата за защита на дисертационния труд на Цветан Мадански, отговарят на изискванията на ЗРАС в РБ и на правилника за неговото приложение в Софийския университет.

По съдържание, структура и оформление дисертационният труд съответства на очакванията за такова изследване. Авторефератът коректно го представя и ясно определя целта, изследователската теза, задачите и методологията на труда. Той сполучливо излага научните търсения на докторанта и неговите научни и приложни приноси. Съдържа декларация за оригиналност.

Статиите, приложени към документацията на процедурата, са свързани с обекта на изследването и по брой и обем отговарят на изискванията за публикационна активност в периода на докторантурата. Шест от тях са в съавторство, а четири – индивидуални публикации.

II. Оценка на дисертационния труд

Изследването е изложено на 253 страници и съдържа: предговор; три глави, структурирани в единадесет параграфа; заключение; изводи и предложения; библиография. В текста има 13 фигури и 7 приложения. В библиографията са посочени 91 източника, които са използвани в текста с адекватен научен апарат.

Дисертационният труд сам по себе си може да се разглежда като новост в българската икономическа литература. Митническият контрол върху трафика на стоки, нарушаващи правата на интелектуална собственост, е изследван теоретично и методологически в полето на институционалната икономика, а такива трудове, макар и крайно необходими, все още са рядкост у нас. В

същото време не подлежи на съмнение подценяването на институциите в прехода към пазарна икономика и оценката за негативното отражение на това negliжиране върху функционирането на българския пазар. Дисертацията не само представлява цялостно изследване на проблема, но и убедително показва значението и възможностите на компетентната административна дейност за ефективността на бизнес-средата и подобряването на макроикономическите параметри на икономиката. В този смисъл тя може да се оцени като актуална и с несъмнен приносен характер.

Структурата на изследването е логична и организира успешно съдържанието на текста за решаване на поставените научни задачи и за доказване на изследователската хипотеза. Първа глава очертава теоретичната рамка на изследването и предполага методологичната конструкция на анализа. Тук се съдържа най-общата характеристика на обекта на изследването ; конкретизацията на засегнатите права на участниците в производството и търговията със стоки, защитени като интелектуална собственост; спецификата на митническия контрол, упражняван върху тях.

Втора глава разглежда факторите, определящи ефективността на този контрол. Авторът ги търси: първо, в общата конструкция и функциониране на държавното управление; второ, в адекватната организация и професионалната дейност на митническата служба; и трето, в умението да се определят и използват спецификите на обекта и субекта на контрола. Тук, в параграф шести, се доказва, че обучението на персонала е ключов фактор за ефективността на контрола върху трафика на стоки, свързани с нарушения на правата на интелектуалната собственост. Защишава се тезата, че до известна степен това обучение може да компенсира недостатъчността на останалите фактори.

В трета глава се проследява състоянието на митническия контрол върху разглежданите стоки през десетилетието на членството ни в Европейския съюз. Внимание заслужават изведените индикатори за ефективността на контрола, както и анкетните резултати за нагласите на митническите служители към обучението, като фактор за тяхната качествена работа. В подкрепа на основната хипотеза на докторанта са и анкетните резултати на потребителите. Като цяло, статистическата и емпиричната база потвърждават резултатите от анализа във втора глава, като го конкретизират и допълват с нови аргументи и уточнения.

Важна съставна част на съдържателната характеристика на дисертационния труд са обобщенията и препоръките, направени за развитие на административните практики и нормативната база от една страна, както и за осигуряване на факторите, имащи пряко влияние върху ефективността на митническия контрол на стоките, защитени с правата на интелектуална собственост.

В методологично отношение налице е подход, който органично съчетава принципите и методите на изследванията на общата икономическа теория /конкретно-исторически подход; взаимодействие на историческо и логическо; единство на теория и емпирика/ с тези на институционалната икономика /процесен подход; документен подход/. Това несъмнено допринася за положителните резултати от изследването и гарантира техния научен характер.

III. Оценка на научните и приложните приноси на дисертационния труд

По отношение на научните приноси:

Доказуем и проследим е фактът, че в българската икономическа литература няма друго цялостно и систематично изследване на ефективността на факторите върху митническия контрол на трафика на стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост. То е осъществено на теоретичната основа и с инструментариума на институционалната икономика и в този смисъл допринася за разкриване на възможностите на тази част от икономическата теория да работи за решаване на конкретни проблеми в областта на икономическото управление.

Приносен характер имат и изведените чрез процесния подход фактори за ефективност на митническия контрол върху трафика на стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост, както и индикаторите за измерването им.

По отношение на приложните приноси:

Точната им оценка е по силите на специалисти с конкретна професионална квалификация и опит. В общ план обаче може да се твърди, че развитието на административната структура и на нормативната база на митническия контрол в контекста на повишаване на неговата ефективност има принос и значение за подобряване на държавното въздействие върху икономическата среда у нас. Като обвързва факторите, осигуряващи тази ефективност с предложенията си за промени в областта на контрола върху стоки, обект на интелектуална собственост, докторантът несъмнено предлага мерки за защита на добросъвестните стопански агенти и за изсветляване на нашата бизнес-практика.

IV. Критични бележки

Разбира се, проблемът за контрола върху трафика на стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост, е много по-широк и засяга сложни взаимоотношения в световното стопанство. Донякъде те са представени в първа глава. По-подробният им коментар би дал допълнителни аргументи както за значимостта на настоящето изследване, така и за мотивацията на производителите и потребителите на такива стоки.

Би могло да се пожелае и по-стегнато изложение на някои части от изследването, което би им придало по-концептуален и организиран вид.

V. Заключение:

Дисертационният труд на Цветан Стефанов Мадански е самостоятелно научно изследване на актуален проблем, което е извършено систематично и компетентно. То съдържа научни и приложни приноси, отговарящи на нормативните изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор”. Авторът му несъмнено притежава професионална подготовка и умения по научна специалност „Политическа икономика” на равнището на академичните стандарти .

На тези основания предлагам на научното жури да присъди на Цветан Стефанов Мадански образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 3.”Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8.”Икономика”, научна специалност „Политическа икономика”

08 май 2018 г

доц. д-р Аксентия Замфирова: